

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

3. De dispensatione huius irregularitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

est consilium operari, dum contrarium non probatur, quippe est causa de se efficax, & motiva voluntatis. Vt notatur Couarrua. *dicta 2. p. §. 2. num. 2. vers. in eo vero casu.* Auila & Sanch. *loc. alleg. Quamuis contra sentiat Henric. lib. 1. c. 14. n. 3. & c. 16. num. 3. in Glossa lit. D.*

Ad euitandam hanc irregularitatem post datum consilium teneris illud reuocare opposita persuasione facta. Quod si voluntatem consulti a malo dimouere non possis, obligaris monere innocentem de damno sibi parato, alias non vitabis irregularitatem homicidio subsecuto, quantumcumque peniteas; quia consilium tendit ad persuadendum consultum sibi, suoque honori conuenire occisionem, à qua prava opinione semel concepta non ita facile dimoueri potest, ac proinde necessarium est sive in genere, sive in particulari occidendam monere, vt sibi caueat. Sicut docuit S. Antonin. 3. p. tit. 28. cap. 2. §. 2. Henric. lib. 1. c. 14. de irregular. cap. 16. n. 5. Rodrig. cap. 178. conclus. 12. Suar. disp. 4. §. 3. num. 12. Bonac. d. p. m. 8. n. 20. & seqq. Quod si consultum dicat non ex tuo consilio, sed ob alias causas velle homicidium perpetrare, non teneris monere occidendam, vt irregularitatem euites; quia eo casu non ex tuo consilio, sed ex occidentis malicia homicidium contingit. Vt aduertit Rodrig. & Auila supra. Imo Henric. num. 5. asserit non fore irregularem Clericum qui nequit coniugatam dimouere à consilio dato abortus; quia iam monet infantem in matre sua. Sed hoc dictum merito reprobatur Auila, quia monitio illius infantis nullus est momenti, vt potest qui se liberare non potest. Secus est in aliis qui se possunt ab imminente periculo liberare; ac proinde si occidendam moneas, & consultum à malo proposito ex tuo consilio concepto coneris dimouere, sufficienter censendus es consilium retractasse, & mortem præcauisse.

Quæstio est, An irregularitatem incurras consulens, vel mandans Petro vt Ioannem occidat, si inde Petrus occisus est? Et quidem te non incurere irregularitatem ex homicidio voluntario certum est postquam quod non habueris expressam voluntatem, vt Petrus in ea occasione constitutus occideretur. Vt aduertit Suar. disp. 4. §. 3. n. 17. Coninch. disp. 18. dub. 8. n. 66. Sed an incurras irregularitatem ex homicidio casuali? non est ita constans apud Doctores. Et quæstio procedit casu quo probabiliter suspicaris Petrum graui periculo sui occisionis exponi. Negat Valsq. 1. 2. disp. 100. num. 45. Henric. lib. 1. c. 16. Galpar. Hurtado disp. 2. de irregular. diffinit. 6. num. 22. quod tuum consilium, seu mandatum non dirigitur ad occisionem Petri, sed ad occisionem Pauli, neque tu consulis, aut mandas Petro, vt se ipsum occidat, aut ab alio occidatur. Ergo irregularitas statuta à iure aduersus consulentem & mandantem homicidium te ligare non potest. Sed contrarium merito docuit communis sententia, teste Nauarro cap. 27. num. 233. Suar. disp. 4. §. 3. num. 18. Coninch. disp. 18. dub. 8. num. 47. Auila 7. p. disp. 6. sect. 2. dub. 5. conclus. 4. & aliis. Quia negari non potest te causam voluntariam fuisse tuo consilio, vt Petrus in eo periculo constitueretur, & occideretur à Ioanne, ergo irregularis es non quatenus formaliter consulis, aut mandas homicidium, sed quatenus homicidij causa fuisi tuo mandato, & consilio.

Tertio censentis in homicidium, quando eo consensu homicidio cooperaris vel percutendo occisum, vel impediendo ne se defendat, vel è contra defendendo occisum, illique animam præbendo saltem tua præsentia irregularis es, vt colligitur ex cap. sicut dignum §. illi de Homicidio: ibi. *Constat ab homicidij reatu immunes non esse, qui occisores operam contra alios præstare venerunt.* Et in §. clericos ibi: *Clericos quos constat armatos interfuisse tanto facinorosi perpetuo non solum ab altaris ministerio deponendos esse censens etc.* Vt autem hac cooperatione irregularitatem contrahas ex homicidio voluntario, debes expresse mortem occisi intendere, vel aliquam actionem præstare ex qua physice seu directè mors sequatur, alias solum eris irregularis ex homicidio casuali. Vt bene aduertit Suar. disp. 4. §. 3. num. 31. & disp. 45. sect. 3. num. 1. Quod à fortiori verum est, si necias principalem homicidij causam ex intentione occidendi procedere, sed potius suspicatus es ex intentione adulterandi, furandi, vel vindicandi iniuriam citra mortem processisse. Dixi si tua præsentia animam occisori auxisti, quod semper præsumendum est, nam si daremus tua præsentia occisorem robur non accepisse; eo quod occiso viribus, & armis superior erat, immunitas ab irregularitate videtur, quia non es homicidij causa. Vt docuerunt Henric. lib. 1. c. 14. n. 2. lit. E. Auila 7. p. disp. 6. sect. 3. dub. 3. conclus. 1. Quod idem dicendum existimant Auila, & Henric. cap. 16. & Nauarr. conf. 32. de Homicidio, si associaueris patrem, filium, consanguineum, aut amicum coniunctissimum ea tantum intentione, ne periclitaretur, quia ea associatio sub eo fine non videtur illicita.

Quarto aliqui Doctores, Nauarr. cap. 27. num. 233. Molina tract. 3. disp. 33. memb. 3. asserunt te irregularem esse, si ratum habes homicidium in tui gratiam factum; quod ea rati habitio mandato æquiualeat. Sed rectius docuit oppositum Couarrua. *Clementi si sit isum. 2. p. §. 1. num. 4. Sayrus lib. 7. cap. 49.*

num. 17. Henric. cap. 16. num. 2. Suar. disp. 4. §. 3. num. 12. Auila 7. p. disp. 6. sect. 2. dub. 6. Coninch. disp. 18. dub. 8. in fine. Bonac. disp. 7. q. 4. punct. 8. num. 42. eo quod in iure ob rati habitioem irregularitas imposita non sit. Neque obstat rati habitioem mandato æquiualeat, nam vt rectè docuerunt Henric. Suar. Coninch. Bonac. & Auila, æquiualeat persequendo quoad culpam, siquidem potes, ita grauitè peccare complacendo in homicidio factum, ac si illud præcepisses, non tamen æquiualeat quoad pœnas iuris, nisi ubi expressum est. Sicut in cap. cum quis de sentent. excommuni. in 6. cauetur excommunicationem canonis incurtere, qui ratam habuerit clerici prescriptionem suo nomine factam. Vel dic rati habitioem mandato comparari in iis quæ à voluntate mandantis, seu ratam habentis pendunt. Vt sunt contractus, gratiæ, beneficia, & similia. Secus in pœnis ab alio infligendis.

§. III.

De dispensatione huius irregularitatis.

- 1 In irregularitate proveniente ex homicidio voluntario (sicut Pontifex dispensat.
- 2 Idem asserunt plures in irregularitate proveniente ex mutilatione.
- 3 Verius est hanc potestatem Episcopo concessam esse in Conc. Trident.
- 4 Prælati ordinum Mendicantium qualiter concessa sit hæc facultas comparatione suorum subditorum?

Quod attinet ad dispensationem huius irregularitatis proveniente ex homicidio, vel mutilatione voluntaria, dicendum est summum Pontificem in ea dispensare posse; quia est ab ipso iure humano inducta, tamen raro, & non nisi ex graui causa dispensationem concedat. Episcopus vero in homicidij voluntarij etiam oculi irregularitate nequaquam dispensat, vt aperte colligitur ex Conc. Trid. sess. 24. c. 6. de reform. ibi: *Licet Episcopi in omnibus irregularitatibus ex delicto occulto proueniens, dispensare, excepta ea qua oriuntur ex homicidio voluntario.*

Eandem potestatem negant Episcopo pro irregularitate proveniente ex mutilatione voluntaria Medina, in sum. lib. 7. cap. 11. §. 12. Henric. lib. 1. c. 9. num. 3. Sanch. lib. 1. sum. cap. 10. num. 45. ducti ex eo quod hæc irregularitas non est tantum ex delicto, sed ex significatione, & Conc. Trid. solum concedit Episcopo potestatem dispensandi in irregularitatibus ex delicto occulto proueniens, non autem in irregularitatibus ob significationem impositis. Neque obest inquit Sanch. ex cap. irregularitatem ex homicidio voluntario, quia non exiititur eo quod sub generali regula dispensandi in omnibus irregularitatibus continetur spectato vero, & proprio sensu verborum: sed quia sub regula continetur spectato communi, & litterario sensu, quod satis est, ne exceptio superflua esse censetur.

Sed communior sententia docet hanc potestatem dispensandi in irregularitate proveniente ex mutilatione occulta iniuncta competere Episcopis, quæ fuit sententia Suar. disp. 4. §. 3. & sect. 2. num. 4. referretur à sacra Congregatione decem Toler. lib. 1. cap. 48. num. 6. Eman. Saa. verbo irregularitas num. 9. Rodrig. tom. 1. q. regular. quest. 24. art. 10. Molin. tract. 3. disp. 70. num. 19. & disp. 79. num. 8. Auila 7. p. disp. 6. sect. 5. dub. 4. Bonacina disp. 7. q. 4. punct. circa finem. Paul. Layman. lib. 3. sum. sect. 5. tract. 3. part. 3. cap. 12. num. 2. Etenim Concilium concedit Episcopis potestatem dispensandi in omnibus irregularitatibus occultis excepta homicidij voluntarij irregularitas ex mutilatione proueniens non est irregularitas ex homicidio, sed ab eo distincta, vt de se constat, & optime probat Sanch. dicto cap. 10. num. 49. Ergo hæc irregularitas sub ea potestate comprehenditur. Tum quia hæc facultas late est interpretanda, vt potest beneficium Principis, & in iure communi insertum, & non personis, sed dignitati Episcopali concessa. Tum quia verè irregularitas ex mutilatione procedit ex delicto, tamen in significationem inducta sit. Neque est verum irregularitatem homicidij non contineri sub illa generali regula dispensandi in omnibus irregularitatibus occultis, alias vt quid consilium potius irregularitatem homicidij voluntarij, quam casualis, vel mutilationis excepti, si nulla illarum spectato proprio, & vero sensu verborum sub facultate dispensandi in omnibus irregularitatibus continetur.

Prælati vero ordinum Mendicantium comparatione suorum subditorum concessa est facultas dispensandi in omnibus irregularitatibus in foro conscientie, modo procedat ex delicto quod notorium non sit, vt constat ex compendio primilogior. Societ. Iesu. verbo dispensatio §. 5. & 6. quæ potestas referuatur in Societate Præposito Generali, & quibus ipse commisit.